

Naar meer, bredere en betere vrijetijdschansen voor alle kinderen en jongeren

 Lotte Warlop

Als lokaal bestuur streef je naar meer, bredere en betere vrijetijdschansen voor alle kinderen en jongeren in je gemeente, om het kinderrecht op rust en vrije tijd te waarborgen. Wat je als gemeente onderneemt binnen je vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren gaat ruimer dan puur aanbod organiseren. Het gaat over vrijetijdschansen creëren. Bij Bataljong maken we graag de vergelijking met het organiseren van een kermis. Ontdek hoe je als stad of gemeente de regie van vrijetijdschansen in handen kan nemen.

Het streefdoel: voor iedereen een geschikt kraam

Op een kermis kunnen de kleintjes eendjes vissen, de tieners vermaken zich op de botsauto's en jongvolwassenen genieten van een verfrissend drankje op een terras, gerund door vrijwilligers van het jeugdhuis. Niet elk kraam van de kermis is geschikt voor iedereen, maar er is wel voor iedereen een geschikt kraam. Zo zijn er ook in je gemeente in een ideale situatie gevarieerde vrijetijdschansen voor de diverse noden van alle kinderen en jongeren.

Welke kramen zijn er?

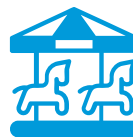
Als regisseur kijk je vanuit je helikopterzicht. Welke vrijetijdschansen zijn er? Wanneer? Welke doelgroepen bereik je met die vrijetijdschansen?

De jeugddienst van Duffel bracht gegevens rond inschrijvingen, wachtlijsten... van zoveel mogelijk aanbod in kaart. Zo kregen ze zicht op de hiaten in het geheel van het vakantieaanbod en konden ze in samenwerking met externe organisatoren het aanbod hierop afstemmen.

Loop tussen de kermiskramen

Onderzoek welke behoeften leven bij de kinderen en jongeren. Denk ook aan de jonge inwoners die moeilijker te bereiken of minder zichtbaar zijn. Zij ervaren drempels of hebben andere noden waar je binnen het huidige geheel van kansen niet op inspeelt. Misschien stel je vast dat er te weinig plekken zijn waar kinderen en jongeren mogen, kunnen en willen rondhangen en elkaar ontmoeten.

De stad Turnhout schakelde Bataljong in als partner in een onderzoek over de vrije tijd van kinderen en jongeren, en hun ervaringen. De aanbevelingen vormen de basis van een actieplan rond vrijetijdschansen van kinderen en jongeren in de stad.

Eens je de noden in kaart hebt gebracht, wat overigens een continu proces zal zijn, ga je kijken of de kermis voldoet aan deze noden. Is het geheel aan vrijetijdschansen afgestemd op de behoeften van de jonge inwoners? Je hoeft als lokaal bestuur niet elke vrijetijdschans zelf in te richten. Je kan ook een partner zoeken die, mits een kleine aanpassing in zijn aanbod en wat ondersteuning, kan voldoen aan de gedetecteerde behoeften.

De kermiskramers vormen je netwerk

Als regisseur bouw je een netwerk uit. Niet alleen de organisatoren van het vrijetijdsaanbod zijn daarbij belangrijk om te kennen, maar ook de wijkagent, of de gerant van de buurtwinkel. Met bepaalde partners werk je nauwer samen en ondersteun je zodat zij de vrijetijdskans kwaliteitsvol en toegankelijk kunnen inrichten vanuit de lokale visie. Stem je ondersteuning af op de noden van de partner.

In Kortrijk werkten ze een Masterplan Jeugdinfrastructuur uit, als onderdeel van hun ondersteuning voor de jeugdverenigingen. Zo zorgt de stad voor veilige en energiezuinige lokalen. De stad betaalt de huur van het jeugdlokaal, en ook voor andere kosten zijn tussenkomsten mogelijk. Zo versterken ze de verenigingen zodat zij zich volledig kunnen focussen op hun werking.

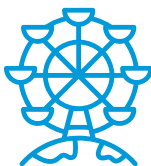
Jonge kermiskramers

Jongeren vormen niet enkel een doelgroep. Ze organiseren ook zelf vrijetijdskansen. Denk maar aan de vele animatoren op het speelplein en de leiding van de jeugdverenigingen. Dit kan je als lokaal bestuur ondersteunen en aanmoedigen, door bijvoorbeeld mogelijkheden te scheppen voor jongeren om te experimenteren en om lossere engagements op te nemen.

Kermis voor iedereen

Je wil ook je doelgroep verbinden met die vrijetijdskansen: hoe krijg je de kinderen en jongeren tot op je kermis? Dit houdt in dat de vrijetijdskansen voldoende toegankelijk moeten zijn.

In Zottegem organiseerden de vrijetijdsdiensten een beurs voor ouders in een kwetsbare situatie, samen met alle stadsdiensten met vrijetijdsaanbod. De UiTPAS werd eenvoudig uitgelegd, je kon er meteen een pas kopen en je kinderen inschrijven voor aanbod met het kansentarief.

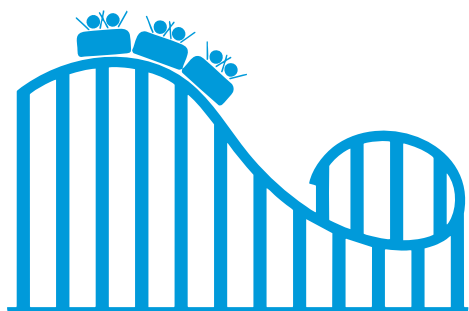
Ook de bekendheid van de vrijetijdskansen speelt een belangrijke rol in de toegankelijkheid. Stem je communicatie qua aanpak en kanalen af op de verschillende doelgroepen. Zo zal je anders communiceren over aanbod voor jonge kinderen, dan over vrijetijdskansen voor tieners en jongeren.

In Avelgem voorziet de gemeente tijdens de zomer een evenementenplein met een barcontainer, meubilair, toiletten en een podium. Iedereen mag het Zomerplein gebruiken om activiteiten te organiseren, reserveren is gratis en laagdrempelig.

“Het Zomerplein biedt niet alleen een bruisende plek voor iedereen om samen te komen, maar ook een uitgelezen kans voor jongeren en niet erkende verenigingen om spontaan activiteiten op te zetten. Het is een plek waar creativiteit en initiatief kunnen bloeien – en dat zorgt voor leven in de brouwerij!”

Pieterjan Beheydt –
Jeugdambtenaar Avelgem

In Sint-Niklaas openden ze recent hun nieuwe jeugdsite Kolab. Een plek waar jongeren zelf van alles kunnen organiseren en waar (letterlijk) ruimte is voor experiment. Er zijn verschillende atelierruimtes en plekken waar jongeren kunnen chillen, hun talenten ontdekken en ontwikkelen en andere jongeren kunnen ontmoeten.

“Als schepen neem ik de rol van bruggenbouwer op en breng ik partners samen in verschillende netwerken. Dat vraagt veel tijd en energie, maar het loont om te zien wat we samen kunnen realiseren. De partners ondersteunen ook elkaar: ze versterken elkaar omdat ze weten van elkaar wat ze doen en waarop ze botsen. Een gedeelde visie op de samenwerking is hierin belangrijk. Het gemeenschappelijk doel is altijd het belang van de kinderen en jongeren in Merksem.”

Sonja De Meyer –
Voormalig schepen van Jeugd Merksem

Jouw rol als schepen?

Ervoor zorgen dat een jeugd- en vrijetijdsambtenaar de rol van regisseur ten volle kan opnemen en hier tijd, middelen en mandaat voor krijgt. Een netwerk uitbouwen vraagt tijd en zorgt niet altijd direct voor zichtbaar resultaat, maar is essentieel bij de functie van regisseur.

Samen werk je aan een visie op vrijetijdskansen die gedragen is met en door ambtenaren, politiek en partners. Een gemeenschappelijke basis van waaruit je je beleid kan opbouwen en waarnaar je kan teruggrijpen indien nodig helpt.

En wat met BOA?

De regierol die je als stad of gemeente hebt over de buitenschoolse opvang en activiteiten wordt geregeld in het decreet BOA. Breng de noden van gezinnen en kinderen in kaart, en stem het aanbod aan vrijetijdskansen hierop af, in samenwerking met lokale partners.

Alles wat je moet weten over BOA vind je op bataljong.be/boa

We begeleiden je graag bij de uitrol van het BOA-decreet in jouw gemeente. Check de info op bataljong.be/implementatie-boa-decreet

Meer weten?

Contacteer Lotte, ✉ lotte.warlop@bataljong.be